

Handläggare
Sofia Linder
Telefon: 08-50825164**Till**
Socialnämnden
2025-11-25

Slutrapport Skolsociala team plus (SST plus)

Slutrapport av det sociala investeringsfondsprojektet
Skolsociala team plus (SST plus)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet samt slutrapporten.
2. Socialnämnden överlämnar slutrapporten till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

Det tvååriga sociala investeringsfondsprojektet skolsociala team plus, framöver förkortat till SST plus, pågick från 1 augusti 2023 till 30 juni 2025.

Projektet har fokuserat på att utveckla stödet till elever i grundskolan med hög skolfrånvaro, 50% eller mer under en termin, och stödja målgruppen tillbaka till en fungerande skolgång. Genom ett samordnat och tvärprofessionellt teambaserat arbetssätt har projektet velat ge eleverna och deras familjer ett helhetsstöd anpassat efter barnets samlade behov. Familjebehandlare, psykologer och specialpedagoger har samarbetat i ett SST plus-team för att identifiera och möta varje barns unika förutsättningar och behov, med både skolgången och barnets mående i fokus samtidigt.

Genom ett intensivt och individanpassat stöd, baserat på noggranna kartläggningar av varje elevs situation, har SST plus strävat efter att förbättra elevers mående, minska skolfrånvaron och skapa förutsättningar för en mer hållbar skolgång. Alla elever som tagit del av insatsen har erbjudits kontinuerlig kontakt med medarbetarna i SST plus-teamet, med utgångspunkt i elevens behov och förutsättningar. Projektet och insatsen har också fokuserat också på att stärka samarbetet mellan skola, socialtjänst och vård, i syfte att skapa en mer sammanhållen och effektiv insats för familjerna.

Bakgrunden till projektet var att antalet och andelen elever med hög skolfrånvaro, i projektet definierat till 50% frånvaro eller mer under en termin, ökade i stadens kommunala grundskolor tillsammans med ett identifierat behov av att komplettera stadens skolsociala stöd med en insats mer anpassad för just denna målgrupps behov.

Projektets idé och utformning har fallit väl ut och utifrån resultat och behov beslutades i budget 2025 att permanenta arbetssättet i Järva och på Kungsholmen samt sprida det till stadens övriga fokusområden; Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skärholmen.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänstutlåtandet samt slutrapporten samt överlämnar slutrapporten till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Bakgrund

Socialnämnden har tillsammans med utbildningsnämnden drivit det sociala investeringsfondsprojektet Skolsociala team plus (SST plus) samordnare för att utveckla stödet till elever i grundskolan med hög skolfrånvaro. Projektet har genomförts i samverkan med Järva och Kungsholmen stadsdelsförvaltningar samt grundskoleområde 1 (Kungsholmens skolor) och grundskoleområde 5 (Järva). Projektet pågick från 1 augusti 2023 till 31 juni 2025.

Ärendet

Bakgrund

Forskning visar att en av de starkaste skyddsfaktorerna för barn och unga är att gå ut grundskolan med godkända betyg. Att fullfölja skolgången är också den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för att lyckas senare i livet med att etablera sig i samhället vad gäller arbete och försörjning. Elever som inte fullföljer sina studier eller inte når måluppfyllelse är inte bara ett individuellt misslyckande eller ett problem för skolan, det är också ett socialt och samhälleligt problem vilket kräver ett brett, multidisciplinärt angreppssätt som beaktar både de pedagogiska utmaningarna och dess sociala, ekonomiska, psykologiska och hälsomässiga förutsättningar och konsekvenser.

Viktiga faktorer för att klara skolans kunskapsmål och uppnå fullständiga betyg är att vara närvarande och ha möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen. Många av de elever som inte blir behöriga till gymnasiet har haft problem med omfattande frånvaro. Det är därför av yttersta vikt att främja skolnärvaro i grundskolan och stötta elever med upprepad eller långvarig frånvaro för att öka deras chanser till ett fungerande framtida liv med arbete och god hälsa.

Bakgrunden till projektet SST plus var att antalet och andelen elever med hög skolfrånvaro, i projektet definierat till 50% frånvaro eller mer under en termin, ökade i stadens kommunala grundskolor tillsammans med ett identifierat behov av att komplettera stadens skolsociala stöd med en insats mer anpassad för just denna målgrupps behov.

Projektet

Inom ramen för SST plus har det under två års tid utvecklats och testats ett systematiskt arbetssätt för att ge stöd till elever i grundskolan med hög skolfrånvaro, 50% eller mer under en termin, med målet att bidra till en fungerande skolgång och ett bättre mående för målgruppen.

Genom ett samordnat och tvärprofessionellt teambaserat arbetssätt har projektet gett eleverna och deras familjer ett helhetsstöd anpassat efter barnets samlade behov. Familjebehandlare, psykologer och specialpedagoger har samarbetat i ett SST plus-team för att identifiera och möta varje barns unika förutsättningar och behov, med både skolgången och barnets mående i fokus samtidigt.

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tillsammans lett projektet som har genomförts i samverkan med två av Stockholms stads stadsdelsförvaltningar och grundskoleområden; Järva och Kungsholmen.

Konsultföretaget Ramboll har på uppdrag av stadsledningskontoret utvärderat projektet. Rambolls sammanfattande bedömning är att SST plus var framgångsrikt i att stödja elever med frånvaroproblematik tillbaka till en fungerande skolgång, i linje med projektets mål. Detta tack vare att projektet hade en genomtänkt design där ett samordnat och tvärsektoriellt arbetssätt kunde ge ett helhetsstöd till elever och familjer, anpassat efter barnets förutsättningar och behov. Andra resultat är ett förbättrat mående hos elever som fick stödet samt att många skolor beskrev en känsla av avlastning tack vare stödet. Projektet stärkte också samarbetet mellan skola och socialtjänst.

Några övergripande resultat och lärdomar från projektet är:

- *Tvärprofessionalitet och ett gemensamt förhållningssätt behövs för att ge ett samlat och träffsäkert stöd som möter målgruppens behov.*

Både Rambolls utvärdering och projektets interna uppföljning pekar på att ett tvärprofessionellt team med specialpedagog, skolpsykolog och familjebehandlare var avgörande för att möta elevens och familjens samlade behov. Kombinationen av olika kompetenser möjliggjorde ett holistiskt perspektiv och förhållningssätt genom hela insatsen, vilket gjorde stödet till elev och familj mer träffsäkert än vad en enskild profession hade kunnat åstadkomma.

En viktig aspekt var också att det tvärprofessionella arbetet skapade kortare kontaktvägar för familjerna. Många familjer var aktuella hos flera verksamheter samtidigt och hade därmed många olika kontaktpunkter. I SST plus erbjöds en

samordnad väg in, vilket minskade familjernas stress och administrativa börda. Projektmedarbetarna beskriver att det sammanhållna stödet skapade en känsla av lättnad för familjerna.

- *Den fördjupande kartläggningen ökade träffsäkerheten för åtgärder*

Både projektmedarbetare och chefer lyfter fram den inledande kartläggningen av varje elevs situation som en central del av insatsen. Genom att gå på djupet i varje enskilt ärende blev det möjligt att identifiera bakomliggande orsaker till skolfrånvaro och utforma mer träffsäkra åtgärder.

Projektmedarbetarna betonar att kartläggningen behövde få ta tid för att skapa en stabil grund för det fortsatta arbetet. Denna process möjliggjorde ett arbetssätt som var bättre anpassat efter elevens individuella behov och förutsättningar. Under kartläggningen testades också barnets mottaglighet för olika typer av insatser, och teamet försökte förstå var barnet befann sig. Vidare fyllde kartläggningen även en viktig alliansskapande funktion där relationen mellan familj och professioner stärktes, vilket i sin tur underlättade samarbetet i det fortsatta stödet.

- *Flexibelt och individanpassat stöd är nödvändigt för att kunna möta elevens behov*

Rambolls utvärdering visar att flexibilitet var en central del i projektets design. Det handlade om att kunna anpassa både tid och plats för träffarna med eleverna. Möten kunde till exempel hållas i hemmet, eller på annan plats än skolan, och ombokas med kort varsel vid behov. Det gjorde att stödet kunde ges även när en elev hade svårt att delta i planerade aktiviteter.

Denna flexibilitet bidrog också till att minska väntetider och skapade förutsättningar för kontinuitet i stödet. För att möjliggöra detta arbetssätt behövde teamet ha ett rimligt antal ärenden. Om belastningen var för hög minskade utrymmet för att anpassa stödet till varje elevs behov.

En annan viktig aspekt av projektets design och flexibilitet var att arbetet anpassades efter var varje elev befann sig. För vissa elever handlade det om att börja med små steg, som att över huvud taget prata om skolan. För andra kunde det handla om att öka sin närvaro i undervisningen. Vad som var ett rimligt mål varierade från elev till elev och behövde alltid bedömas utifrån den enskildes förutsättningar.

- *Tvärprofessionella team kräver tydliga strukturer för ledning och ansvar*

En viktig lärdom från SST plus är att samverkan mellan olika professioner och verksamheter är komplext och ställer särskilda krav på ledarskapet. För att ett gemensamt arbetssätt ska fungera långsiktigt krävs både ett operativt ledarskap som håller ihop det dagliga arbetet och ett strategiskt ledarskap på chefsnivå som säkerställer gemensamma prioriteringar och förutsättningar.

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen kommer att förvalta och sprida resultatet av projektet tillsammans. Närmast genom att i enlighet med politikens uppdrag i budget för 2025 att permanenta arbetssättet för SST plus i Järva och på Kungsholmen samt sprida det till stadens övriga fokusområden; Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skärholmen. I dessa fem områden har det påbörjats ett utvecklingsarbete för att integrera arbetssättet SST plus i det sedan tidigare etablerade SST-arbetet med målbilden att skapa en sammanhållen skolsocial stödkedja för alla grundskoleelever med upprepad eller långvarig frånvaro i behov av samordnat stöd från både skola och socialtjänst. Det arbetet förväntas fortsätta under 2026 enligt uppdraget i finansborgarrådets förslag till budget för 2026.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 19 november. Funktionshinderrådet har getts möjlighet att behandla ärendet den 20 november.

Jämställdhetsanalys

Det finns ingen tydlig könsskillnad i stadens statistik över elever med upprepad eller längre skolfrånvaro. Nationell forskning visar att flickor som grupp tenderar att prestera bättre i skolan än pojkar, som för att inte hamna efter och få svårare att etablera sig på arbetsmarknaden kan vara i behov av extra stöd. Samtidigt står flickor för en stor del av den registrerade psykiska ohälsan, vilket kan kräva ett samordnat och tvärprofessionellt stöd i syfte att de ska klara skolan och ha förutsättningar att uppnå sin fulla potential.

Sammantaget bör stadens skolsociala stöd ha målsättningen att nå flickor och pojkar i lika stor utsträckning. Av dom elever som har tagit del av stöd från SST plus under projektiden är 57 % flickor och 43 % pojkar.

Barnkonsekvensanalys

Upprepad eller längre skolfrånvaro innebär att elever inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd, vilket är ett allvarligt samhällsproblem och strider mot barnets rätt till utbildning enligt FN:s konvention

om barnets rättigheter (barnkonventionen). Alla barn i Stockholm bör ges samma förutsättningar till en fungerande skolgång, med möjlighet till samordnat stöd från skola och socialtjänst för den som behöver det. Barnperspektivet och barnets rättigheter ska beaktas i alla stadens verksamheter, i ordinarie planering, utförande och uppföljning. Särskilt viktiga delar i barnkonventionen att förhålla sig till gällande SST plus är artikel 28 om barnets rätt till utbildning och artikel 29 om utbildningens syfte.

Projektet SST plus startades för att utveckla stödet till elever i grundskolan med hög skolfrånvaro, inom projektet definierat som en frånvaro på 50 % eller mer under en termin. Syftet var att genom tvärprofessionellt teambaserat arbete hitta ett systematiskt arbetssätt för att möta målgruppens behov med en fungerande skolgång och ett bättre mående som målsättning. Slutsatser och resultat från utvärderingen visar att projektet har varit framgångsrikt i att stödja elever med frånvaroproblematik tillbaka till en fungerande skolgång samt ett förbättrat mående. När nu arbetet permanentas i Järva och på Kungsholmen samt sprids till Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skärholmen kommer det bidra till att fler elever i stadens grundskolor får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen ser positivt på projektets genomförande och att arbetssättet SST plus permanentas i Järva och på Kungsholmen samt sprids till stadens övriga fokusområden; Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skärholmen. Projektet har visat goda resultat när det gäller att stödja elever med frånvaroproblematik tillbaka till en fungerande skolgång, och även bidra till ett bättre mående för eleverna.

I förvaltandet och spridningen av arbetssättet blir det viktigt att sammanlänka de erfarenheter som gjorts inom ramen för projektet med det pågående SST-arbetet. Målbilden framåt är att skapa en sammanhållen skolsocial stödkedja för alla grundskoleelever med upprepade eller långvarig frånvaro i behov av samordnat stöd från både skola och socialtjänst. För elever som har både skolrelaterade svårigheter och komplexa behov kopplade till familj, individ och sociala sammanhang krävs fortsatt samverkan och gemensamma arbetssätt, med både en fungerande skolgång och elevens mående i fokus samtidigt. Utifrån skolan som skyddsfaktor är det primära målet med stödet att eleverna ska öka sin närvaro och klara skolan med godkända betyg, vilket följs upp i varje ärende.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner slutrapporten samt överlämnar slutrapporten till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Slutrapport Skolsociala team plus (SST plus)
2. Utvärdering sociala investeringar – SST plus, Ramboll

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-11-13
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-11-13